

KLAGANDE

Socialnämnden i Piteå kommun

MOTPART

[REDACTED]

God man: [REDACTED]

Ombud: Ulf Zethraeus
Holmträskvägen 331
945 92 Altersbruk

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Luleås dom den 19 april 2018 i mål nr 443-18,
se bilaga A

SAKEN

Personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer Socialnämnden
i Piteå kommuns beslut den 10 januari 2018.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden yrkar att beslutet den 10 januari 2018 ska fastställas samt anför bl.a. följande. [REDACTED] behov av hjälp med de grundläggande behoven består av muntlig handledning och instruktioner. Hon äter, dricker och kommunicerar alltid själv. [REDACTED] sköter av- och påklädning själv, men enligt hemtjänsten kan personalen behöva lägga fram de kläder som hon ska ha på sig. Hon är ensam i duschutrymmet när hon duschar men hemtjänsten finns nära till hands om hon behöver hjälp, t.ex. i form av handräckning av vissa saker. Av ADL-intyg framgår att [REDACTED] sköter byte av stomi och urinkateter på egen hand med muntligt stöd, handräckning och tillsyn. Hemtjänstpersonalen har uppgett att den lägger fram det hon behöver för att kunna byta stomin själv. Sammantaget har [REDACTED] endast ett begränsat behov av fysisk hjälp av en annan person. Hennes behov av hjälp med de grundläggande behoven är inte av den omfattning eller karaktär som berättigar till insatsen personlig assistans.

[REDACTED] anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Hennes funktioner har försämrats sedan assistansersättningen upphörde och hon behöver stöd och hjälp med av- och påklädning, med sin personliga hygien samt med sin ekonomiska planering. Indragningen av assistansen har lett till ökad oro och stress och hennes kognitiva förmåga har försämrats. Det är svårt för henne att planera vad hon ska äta och kosthållningen har försämrats när hon numera äter näringsfattigare kost. Främsta anledningen till försämringen är att assistenterna inte längre hjälper henne.

Till stöd för sin inställning har hon bifogat en till socialnämnden ingiven anmälan om missförhållanden i vården om henne.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om [REDACTED] behov av hjälp med de grundläggande behoven är av sådan karaktär och omfattning att det berättigar till insatsen personlig assistans.

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att byte och tömning av stomipåsar samt kateter ingår i begreppet personlig hygien, vilket räknas som ett grundläggande behov enligt 9 a § LSS. I vilken utsträckning hjälp med ett grundläggande behov berättigar till insatsen personlig assistans beror dock på om hjälpen, i sin helhet eller delvis, är av tillräckligt kvalificerat slag, dvs. om den är av tillräckligt privat karaktär. Det behöver således inte vara så att all hjälp med ett grundläggande behov är av den karaktären (se rättsfallet HFD 2018 ref. 21).

Av utredningen framgår att [REDACTED] rent fysiskt klarar av att sköta byte och tömning av stomipåsar samt kateter på egen hand. Den hjälp som hon behöver avseende dessa moment består närmast uteslutande av muntligt stöd och påminnelser. Sådant behov av hjälp är inte av det personliga och integritetskänsliga slaget att det berättigar till personlig assistans (se rättsfallet RÅ 2009 ref. 57). En del av den hjälp hon behöver i form av framplockning och iordningsställande av material måste vidare hänföras till sådant förberedelsearbete som inte ingår i begreppet personlig hygien och därför inte utgör hjälp med de grundläggande behoven.

[REDACTED] behöver även viss hjälp i samband med duschning och med på- och avklädning. Hjälpbehovet i dessa delar är delvis av sådan kvalificerad och privat karaktär som förutsätts för rätt till personlig assistans, t.ex. behovet av hjälp med underkläder samt schamponering och torkning av kroppen. Det framgår dock att [REDACTED] i allt väsentligt klarar av att sköta på- och avklädning samt duschning på egen

hand med muntligt stöd och viss handräckning. Det kvalificerade hjälpbehovet som kan grunda rätt till personlig assistans måste därmed bedömas vara av begränsad omfattning.

Det går visserligen inte att ange någon undre tidsgräns vad gäller de grundläggande behovens omfattning för att rätt till insatsen personlig assistans ska föreligga. Kammarrätten anser dock att vad som framkommit om [REDACTED] sammantagna behov av hjälp med personlig hygien samt av- och påklädning inte är av sådan karaktär och omfattning att hon har rätt till insatsen. Det har inte heller kommit fram att [REDACTED] har något kvalificerat hjälpbehov avseende övriga grundläggande behov. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mats Törnered
kammarrättslagman
ordförande

Eva Danell Forsberg
kammarrättsråd
referent

Fredrik Sellberg
tf. kammarrättsassessor

Emil Öhlén
kammarrättsfiskal
föredragande

KLAGANDE

[REDACTED]

God man:

[REDACTED]

Ombud:
Ulf Zethraeus
Alter Assistans AB
Holmträskvägen 331
945 92 Altersbruk**MOTPART**Socialnämnden i Piteå kommun
941 85 Piteå**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Socialnämnden i Piteå kommuns beslut den 10 januari 2018

SAKEN

Personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten ändrar Socialnämnden i Piteå kommuns beslut och fastställer att [REDACTED] har rätt till personlig assistans eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans enligt 9 § 2 LSS.

Förvaltningsrätten överlämnar handlingarna i målet till socialnämnden för vidare åtgärder med anledning av denna dom. Socialnämnden har då att närmare bedöma såväl omfattningen av [REDACTED] totala behov av personlig assistans – alltså för såväl hennes grundläggande behov som andra personliga behov – som från vilken tidpunkt hon kan beviljas insatsen.

BAKGRUND

██████████ har diagnosen multipel skleros (MS), vilken debuterade redan år 1988. Detta har medfört tilltagande försämring av gång- och förflyttningsförmåga samt tilltagande nedsättning av kognitiva funktioner. Hon har även en tunntarmsstomi och hennes urinblåsa töms via en kateter. Vidare har hon en viss synnedsättning.

██████████ har tidigare varit beviljad statlig assistansersättning sedan februari 2007. Den 3 mars 2017 beslutade dock Försäkringskassan att ██████████ inte längre hade rätt till fortsatt assistansersättning. Detta med motiveringen att hennes grundläggande behov nu bedömdes uppgå till endast 5,48 timmar per vecka, vilket alltså understeg kravet att det ska överstiga 20 timmar per veckan. Vid omprövning, den 27 juni 2017, beslutade kassan att inte ändra sitt beslut.

██████████ ansökte då om personlig assistans enligt LSS hos socialnämnden.

Socialnämnden beslutade dock att helt avslå ██████████ ansökan. Detta med motiveringen att hennes behov av hjälp med de grundläggande behoven inte var av en sådan omfattning att hon hade rätt till insatsen personlig assistans.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad ██████████ framför

██████████ yrkar att hon ska beviljas personlig assistans med 71,91 timmar per vecka, vilket motsvarar vad hon var beviljad som assistansersättning innan Försäkringskassan helt drog in den ersättningen. Till stöd för sin talan framför hon följande.

I dag har hon endast hjälp via hemtjänsten fyra gånger per dag om 10 minuter per gång. Denna insats är dock helt otillräcklig. Bland annat ramlar hon nästan varje dag, och kan då bli liggande 10–15 minuter innan någon hjälp kommer.

Hon vill också påtala att hennes hälsotillstånd påtagligt har försämrats sedan Försäkringskassan i mars 2017 bedömde hennes behov av hjälp med de grundläggande behoven till endast cirka 5,5 timme per vecka. Därför har alltså hennes grundläggande behov vad avser personlig hygien samt av- och påklädning ökat. Hon behöver också hjälp med stomi- och kateterhantering, vilket Försäkringskassan inte alls medräknade men som också bör ingå i hennes grundläggande behov.

Hon menar därför att hennes grundläggande behov uppgår till åtminstone 22,16 timmar per vecka. Därmed har hon rätt till personlig assistans med stöd av LSS.

Vad socialnämnden framför

Socialnämnden motsätter sig bifall till överklagandet. I yttrande framförs dessutom följande. I en ny ADL-bedömning framkommer några små förändringar gällande [REDACTED] grundläggande behov av hjälp; såsom att hon nu behöver handgriplig hjälp med att tvätta håret och ta på sockar. Detta förändrar inte socialnämndens bedömning.

[REDACTED] har även fått ökade problem med sin stomi. Detta är dock en sjukvårdande insats, varför det inte utgör ett grundläggande behov.

Sammantaget menar socialnämnden att [REDACTED] inte har behov av hjälp i sådan omfattning som ger henne rätt till personlig assistans enligt LSS.

UTREDNINGEN I MÅLET

Bestämmelser

Den som omfattas av personkretsen i 1 § LSS har rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service enligt 9 § 1–9, om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom

insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett självständigt liv (7 § LSS).

Med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (*grundläggande behov*). Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats för andra personliga behov om behoven inte kan tillgodoses på annat sätt (9 a § första och andra stycket LSS).

Praxis

I praxis har uttalats vad som generellt krävs för att räknas som ett grundläggande behov. Högsta förvaltningsdomstolen har då fastställt följande. Behoven av hjälp med de grundläggande behoven personlig hygien samt att klä av och på sig ska vara mycket privata och känsliga för den personliga integriteten. Den funktionshindrade måste anses ha ett särskilt intresse av att kunna bestämma vem som ska ge sådan hjälp och hur den ska ges (se RÅ 2009 ref. 57).

I ett nyligen avgjort mål (gällande sondmatning) har Högsta förvaltningsdomstolen fastställt att egenvård som avser något av de grundläggande behoven kan beaktas inom ramen för bedömningen av hjälpbehovet. Det ska då göras en motsvarande bedömning för den aktuella insatsen som för övriga grundläggande behov enligt 9 a § första stycket LSS; alltså att det ska vara fråga om ett behov av integritetskänslig karaktär (se Högsta förvaltningsdomstolens dom den 13 april 2018, mål nr 682-17).

Medicinsk utredning

I en ADL-bedömning – av arbetsterapeut [REDACTED] Piteå kommun, den 9 december 2016 – uttalas följande. [REDACTED] byter sin tunntarmsstomi varje dag i samband med duschning. Hon behöver tillsyn och handräckning i samband med detta och vid byte av inkontinensskydd. Hon kan tvätta håret själv, men brukar behöva handgriplig hjälp med att trycka ut schampo och att schamponera håret. Vidare har hon svårt att lyfta armarna ovanför huvudet. Hon brukar duscha flera omgångar under ett duschtillfälle samt behöver då tillsyn. [REDACTED] torkar sig själv; utom på ryggen, benen och mellan sina tår. Hon brukar också behöva hjälp med att torka håret med en handduk och att kamma sig samt att torka håret baktill med en hårtork. [REDACTED] behöver även hjälp med makeup samt utför inte manikyr och pedikyr själv, eftersom hon har svårt med finmotoriska grepp. [REDACTED] för själv mat och dryck till munnen. Hon tar självständigt av sig kläder på över- och underkroppen. Däremot behöver hon hjälp med att ta av och på sin BH samt att knäppa den i ryggen. Vidare behöver [REDACTED] fysisk hjälp att dra ner kläder bakom ryggen. På grund av fallrisken behöver hon också tillsyn då hon står upp. [REDACTED] kommunicerar via tal, svarar på tilltal och kan redogöra för sig samt påkalla uppmärksamhet. Vid flera tillfällen har [REDACTED] ramlat, ofta när hon är trött. Vidare har hon stora svårigheter att ta sig upp. Det har därför hänt att hon blivit liggande flera timmar på golvet.

I utlåtande om hälsotillstånd – av neurolog [REDACTED] Umeå, den 6 mars 2017 – uppges följande. Behovet av assistans är framför allt relaterat till [REDACTED] kognitiva svårigheter och andra neuropsykologiska konsekvenser av hennes MS-sjukdom. Hon kan rent fysiskt utföra de flesta ADL-funktioner och sin personliga skötsel. Samtidigt måste det befaras att detta inte kommer att fungera om [REDACTED] behöver vara ensam hela dagarna med enbart mycket korta insatser från hemtjänsten. Vidare finns det en stor risk för fall, där assistenter kan finnas med och agera preventivt men även hjälpa henne om detta skulle inträffa. Ett kontinuerligt stöd i vardagen av assistenter har till stor del kunnat korrigera en omfattande viktuppgång hos henne. [REDACTED] har ett mycket

stort behov av den assistans som hon redan har i dag. Detta för att kunna behålla sin livskvalitet och för att på ett adekvat sätt kunna sörja för sin person och ADL.

I yttrande – av psykolog [REDACTED] Umeå, den 28 mars 2017 – framförs följande. [REDACTED] har genomgått en neuropsykologisk utredning. Hon har omfattande kognitiva nedsättningar som får stora konsekvenser för hennes förmåga att sköta sina vardagliga sysslor. [REDACTED] behöver stöd och kontinuerlig handledning och vägledning i alla faser i utförandet av olika aktiviteter för att kunna genomföra sysslor.

I skrivelse – av den personliga assistenten [REDACTED] den 27 november 2017 – framförs följande. [REDACTED] har påverkats negativt av sin osäkra livssituation. Vid fyra av sju arbetsdagar skedde olyckor med stomipåsen, vilket medförde flera duschar och mer tvätt.

I intyg – av överläkare [REDACTED] den 28 november 2017 – uppges följande. [REDACTED] får Botox-injektioner för sina blåsbesvär. För att kunna ha nytta av dessa behöver hon klara självtappningar med kateter. En försämrad hantering av självtappningarna kan ge upprepade infektioner och en försämrad MS-sjukdom.

I intyg – av överläkare [REDACTED] den 11 december 2017 – uttalas följande. På grund av sin MS har [REDACTED] drabbats av ett stort antal inflammationer i hjärnan, vilket medfört flera nedsatta kognitiva funktioner och kraftigt ökad känslighet för stress. Hon försämras successivt i sina fysiska funktioner med nedsatt gångförmåga och balans med risk för fall och skador. [REDACTED] tarmstomi och tappning av urinblåsa måste skötas minutiöst och systematiskt, för att säkerställa god hygien och för att undvika komplicerande infektioner. Kombinationen av kognitiva problem och tilltagande fysisk funktionsnedsättning gör att skötseln inte på ett säkert sätt kan skötas utan mer kontinuerlig närvaro och tillsyn i hemmet på ett sådant sätt som assistans innebär.

I ADL-bedömning – av arbetsterapeut [REDACTED] den 10 januari 2018 – framförs följande som en sammanfattande analys. [REDACTED] har markant försämrats sedan tidigare ADL-bedömning den 9 december 2016. Hon har en mental trötthet som är påtaglig och påverkar dagliga aktiviteter. Efter indragning av personlig assistans har [REDACTED] psykiska välmående påverkats mycket negativt. Ökad stress och oro påverkar fysiska förmågor med ökade problem med stomi och avföring med läckage. Vidare har hennes gångförmåga försämrats och spasticiteten ökat.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Det är ostridigt att [REDACTED] tillhör personkretsen i 1 § LSS. Frågan i målet är om hennes behov av hjälp för sina grundläggande behov är av en sådan omfattning att hon har rätt till insatsen personlig assistans (9 § 2 LSS).

Förvaltningsrätten har i en annan dom denna dag (mål nr 1749-17) prövat [REDACTED] överklagande av Försäkringskassans beslut att inte bevilja henne fortsatt assistansersättning. Rätten fann i det målet att hennes grundläggande behov uppgick till drygt 17 timmar per vecka; varav knappt 4 timmar för personlig hygien, drygt 11 timmar för stomi- och kateterhantering samt drygt 2 timmar för av- och påklädning. Eftersom behoven inte bedömdes överstiga i genomsnitt 20 timmar per vecka, konstaterade förvaltningsrätten att [REDACTED] inte hade rätt till assistansersättning. Vid denna bedömning påtalade rätten särskilt att de medicinska underlag som var utfärdade efter Försäkringskassans omprövningsbeslut – i vilka framkom att hennes hjälpbehov hade ökat – inte kunde beaktas av rätten i det målet. Till skillnad härför konstaterar förvaltningsrätten att socialnämnden har haft motsvarande medicinska underlag till grund för bedömningen i nu aktuellt mål, varför dessa ska beaktas gällande hennes rätt till insatsen med stöd av LSS.

Förvaltningsrätten konstaterar vidare att man i praxis nyligen fastställde att bara för att en insats avser egenvård så utesluter inte detta att behovet ändå kan vara ett grundläggande behov. I stället ska insatsen bedömas på samma sätt som annars de grundläggande behoven enligt 9 a § första stycket LSS. För att behovet ska ge rätt

till assistansersättning krävs alltså att behovet också är av integritetskänslig karaktär (se Högsta förvaltningsdomstolens dom den 13 april 2018, mål nr 682-17).

Förvaltningsrätten fann i den nämnda domen (mål nr 1749-17) gällande [REDACTED] [REDACTED] rätt till assistansersättning, att hennes behov av hjälp med skötseln av stomi och urinkateter ersätter vanliga toalettbesök. Vidare att detta hjälpbehov därför skulle betraktas som personlig hygien och utgjorde därmed ett grundläggande behov. Rätten bedömde också att det var fråga om en hjälp som var tillräckligt integritetskänslig för att ge rätt till assistansersättning.

Prövningen av rätten till personlig assistans enligt LSS görs på samma grunder som prövningen av rätten till assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Förvaltningsrätten finner ingen anledning att göra en helt annan bedömning i nu aktuellt mål än vad som gjordes i ovan nämnda dom (mål nr 1749-17). Detta innebär att [REDACTED] grundläggande behov kan beräknas uppgå till åtminstone drygt 17 timmar per vecka. Möjligen finns det grund för att bedöma detta behov mer omfattande, just utifrån den tillkommande medicinska utredning som finns och ska läggas till grund när det gäller hennes rätt till personlig assistans enligt LSS; men som alltså inte kunde beaktas gällande hennes rätt till assistansersättning.

Förvaltningsrätten konstaterar att [REDACTED] behov av hjälpa med de grundläggande behoven är långt mer omfattande än vad som kan sägas behövas för att ha rätt till biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans enligt 9 § 2 LSS. Överklagandet ska således bifallas.

Det får anses ankomma på socialnämnden som första instans att närmare beräkna och bedöma [REDACTED] totala hjälpbehov; dvs. för såväl hennes grundläggande behov som andra personliga behov. Vidare från vilken tidpunkt hon kan beviljas insatsen. Handlingarna i målet ska därför återförvisas till socialnämnden för sådan vidare utredning och beslut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C (se bilaga 1).

Susanne Johansson
rådman

Nämndemännen Carina Anehagen, Britt Nordström och Gerd Siverhall har också deltagit i avgörandet.

Hans Sjölander har föredragit målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.